

hang uiterst terughoudend te zijn. Zoo heeft — om slechts iets te noemen — HOPKINS (India old and new, 1901, blz. 150 vlg.) met verschillende voorbeelden uit het Oude Testament en den Rig Veda bewezen, dat ook woordelijk overeenstemmende uitspraken niet op elkaar behoeven terug te gaan (CLEMEN, Religionsgesch. Erkl. des N. T., blz. 12); en hetzelfde geldt van gebruiken, gewoonten, voorstellingen, enz.. Het is dus niet voldoende, de *mogelijkheid* van ontleening aangetoond te hebben: men moet ook, voor elk geval afzonderlijk, bewijzen, dat ze inderdaad bestaat; en daarvoor is allereerst noodig, dat andere verklaringen — uit de eenheid van den menschelijken geest, uit parallelle ontwikkeling, enz. — ontoereikend gebleken zijn; terwijl ook dan nog dikwijls een *non liquet* het eenige is, waartoe men komen kan.

Reeds op deze gronden nu is terugkeer tot de phantasieën van CREUZER en RÖTH niet meer mogelijk; de pogingen, door OTTO WILLMANN in het eerste deel zijner „Geschichte des Idealismus” aangewend, ze te doen herleven, kunnen ook voor sympathieker beoordeeling dan ze bij LORTZING gevonden hebben, niet als gelukt worden beschouwd; en in denzelfden zin moet over CAMPBELL's theorieën in zijn „Religion in Greek Literature” het oordeel uitvallen. Ook de etymologische combinaties van moderne geleerden als BÉRARD in zijn „Les Phéniciens et l' Odyssée (I, 1902; II, 1903) en ASSMANN („Das Floss des Odysseus, sein Bau und sein phoinikischer Ursprung”, 1904), die den Semitischen oorsprong van vele namen in de Helleensche mythen bewijzen moeten, houden tegenover wetenschappelijke kritiek geen stand. Zelfs schijnt volgens GRUPPE „im Gegensatz zu solchen vereinzelt Versuchen . . jetzt ziemlich allgemein anerkannt zu sein, dass es nur eine sehr geringe Anzahl von griechischen Gottes- und Kultbe-